

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
 Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
 Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
 nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
 čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
 Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
 mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 103.

Sreda, 30. decembra 1933.

Leto VIII.

Socialnim demokratom Jugoslavije!

Oklic akcijskega odbora za osnovanje Socialnodemokratske stranke Jugoslavije

Tako pri volitvah v nekatere po-
 deželske občine, kakor tudi pri vo-
 litvah v Delavske zbornice, pri ka-
 terih je okrog stotisoč delavcev in
 nameščencev glasovalo za kandidat-
 ne liste svobodnega delavskega giba-
 nja, se je pokazalo, da

**delavci in nameščenci v naši dr-
 žavi žele aktivno poseči v javno
 družabno in politično življenje.**

Delavci in nameščenci se dobro
 zavedajo, da jih izredno težke živ-
 ljenske prilike silijo k združitvi in
 zedinjenju, da bodo na ta način okre-
 pili svoj vpliv v družbi, gospodarstvu
 in državi.

Tudi če bi ne bilo gospodarske
 krize, sili že sam družabni razvoj dr-
 žavo k vse večjemu vmešavanju v
 gospodarske odnose. Gospodarska
 kriza to stremenje le še bolj pod-
 krepljuje.

**Način, kako in na čigavo korist
 bodo država in javne ustanove
 vplivale na gospodarsko in so-
 cialno življenje, pa odvisi od te-
 ga, koliko vpliva imajo posamez-
 ne društvene plasti v državi.**

Delavci in nameščenci danes ve-
 do, da brez povečanja svojega vpliva
 v državi ne bodo mogli dobiti niti
 tega, kar jim je za življenje neobhod-
 no potrebno:

**brezposelno zavarovanje, zakon
 o minimalnih mezdah, stanovanj-
 sko zaščito, obsežna javna dela.**

Nizke mezde in ogromno število
 brezposelnih slabi odporno moč stro-
 kovnih organizacij, med tem ko po-
 staja socialna zaščita vse manjša in
 manjša.

**Jugoslovanski delavci in name-
 ščenci nimajo druge možnosti, da
 se ubranijo strašne socialne be-
 de, v katero se pogrezajo vedno
 globlje, kot da se, brez ozira na
 vse težkoče, oklenejo svoje po-
 litične stranke in da s političnim
 bojem, potem povečanja svojega
 vpliva v državi, skušajo dobiti
 večjo zaščito in zavarovanje, po-
 bijati bedo in se brigati za pra-
 vilno razdelitev gospodarskih
 dobrin.**

Iz te globoke življenske potrebe
 mase delavcev in nameščencev v
 Jugoslaviji je vzniknilo gibanje, ki
 stremi za tem, da se osnuje

**delavska socialnodemokratska
 stranka Jugoslavije,**

kot politični organ onih, kateri so
 najboljše in najbolj zastavljene

Toda ustanovitev socialnomo-
 kratične stranke danes ni potrebna
 samo radi mezdnih delavcev in na-
 meščencev, ampak

**tudi radi širokih plasti samostoj-
 nih delavcev po mestih in na de-
 želi,**

ki na svoji majhni domačiji delajo
 sami in si s težavo služijo svoj kruh,
 so pa pri tem prav tako izpostavljeni
 izkoriščanju, in čestokrat tudi bolj
 od samih mezdnih delavcev.

Težki pretreslaji v gospodarskem
 življenju so povzročili splošno gospo-
 darsko negotovost in splošno obubo-
 žanje. Temu ni videti konca. Kapi-
 talistični gospodarski red v velikih
 kapitalističnih državah se je zadušil
 v svojih lastnih protislovjih in je
 spravil gospodarstvo celega sveta v

stanje brezupnega odmiranja. Vsa
 tehnika in vse koristi, ki jih nudi,
 pripadajo v kapitalističnem redu
 majhnemu številu kapitalističnih
 združenj, med tem ko se meče ved-
 no nove milijone delavcev kot ne-
 potrebne na cesto. Proizvodnja bla-
 ga se stopnjuje, nikogar pa ni, ki bi
 jo pokupil, ker brezposelni delavci
 nimajo sredstev za nakup. Blago se
 uničuje, med tem ko milijoni stra-
 dajo.

**Milijoni kmetov, samostojnih de-
 lavcev, majhnih posestnikov, v
 vseh državah sveta prav tako
 zapadejo v obupno bedo.**

Za gospodarske pridelke in indu-
 strijske sirovine, ki jih oni prizvaja-
 jo, ni kupcev in potrošnikov, ker so
 v največjih svetovnih središčih mili-
 joni delavcev in nameščencev brez
 dela, oropani kupne sile in ker se je
 v teh velikih središčih vse gospodars-
 ko življenje zadušilo vsled kapitali-
 stične oblike gospodarstva in last-
 nine.

Namesto da bi se to nesrečo sku-
 šalo popravljati z mednarodnim so-
 delovanjem, se države druga od dru-
 ge ogražujejo v medsebojno vedno
 bolj ločene gospodarske celine, na-
 rodna gospodarstva duše druga dru-
 go in gospodarske nesreče zavzema-
 jo radi tega vedno večji obseg. Na-
 sprotnost med državami se večja.

**V bedi in mednarodni zaostre-
 nosti pa narašča politična re-
 akcija.**

V srednji Evropi je fašistična kon-
 trarevolucija nasilno pogazila vsako
 demokracijo, oropala miroljubne ma-
 se vsakega vpliva na državno poli-
 tiko in sedaj razbija tudi vse usta-
 nove za varovanje in organizacijo
 mednarodnega miru. Med tem ko ži-
 ve ljudske mase v največjem pomanj-
 kanju, začenja tekmovanje v novem
 oboroževanju, razmetavajo se mi-
 ljarde

Z nikakršnimi kapitalističnimi
 merami in nacionalno šovinističnimi
 metodami ni mogoče resno pobijati
 gospodarske krize, niti preprečiti ne-
 varnosti novih vojn na svetu. Z uki-
 nitvijo demokracije in izključenjem
 ljudskih mas od vpliva na javno de-
 lovanje, se ne zmanjšuje gospodar-
 ske bede in napetosti med državami,
 ampak se jo nasprotno še povečava.

**Življenska izkušnja uči, da je
 gospodarska, socialna in medna-
 rodna politika socialne demokra-
 cije edina pot, ki vodi k rešitvi.**

Kapitalisti ne poznajo drugih me-
 tod proti krizi kot podaljševanje de-
 lovanja, prikrajševanje mezd in plač,
 povečevanje števila brezposelnih,
 zmanjševanje kupne sile mas, podra-
 žitev tovarniških izdelkov in poceni-
 tev kmečkih pridelkov. To je pot,
 ki vodi v vedno globljo krizo, kot v
 popolno propast.

Resen boj proti krizi zahteva
 obenem

**boj proti kapitalističnim predpra-
 vicam nad veliko lastnino in ve-
 likim denarnim bogastvom.**

Proizvodnjo je treba postaviti pod
 javno nadzorstvo, takisto kredit in
 denarstvo, ki ga je treba organizirati,
 da ne bo služilo samo zasebni koristi
 majhnega števila lastnikov, temveč
 splošni koristi in zaposlitvi vse ljud-
 ske mase.

Celo nasprotniki socializma v ve-
 likih kapitalističnih državah so pri-
 siljeni, da si izposodijo vsako resno
 idejo za boj proti gospodarski krizi
 iz programa in duševnega arzenala
 socialne demokracije.

Povratak k formalni politični ena-
 kosti, k politični demokraciji, kakor
 tudi mi to najodločnejše zahtevamo,
 sam na sebi še ne zadostuje.

**Življenske potrebe sveta danes
 zahtevajo izpolnitev politične
 demokracije s kulturno, gospo-
 darsko in socialno demokracijo.**

Nastala je nova zgodovinska do-
 ba v kateri je kapitalistična oblika
 lastnine in proizvodnje onemogočila
 življenje milijonov ljudi, zavrla go-
 spodarski tok, ustavila gospodarski
 in tehnični razvoj.

**Tu so neizbežne globoke social-
 ne preosnove v smeri socializma
 kot življenska nujnost za člo-
 veštvo.**

Edino socialna demokracija, ne-
 vezana na kapitalistične predpravi-
 ce, ima pozitiven program za načrtno
 porazdelitev dela med narodi, za
 ustvaritev mednarodnega gospodar-
 skega sodelovanja, za odpravo da-
 našnjega mednarodnega gospodar-
 skega uničevanja.

Samo miroljubna demokracija
 onih, ki žive od svojega dela in ki
 ne zahtevajo, da se okoristijo na račun
 drugih, ima pozitiven program za
 izvedbo mednarodne razorožitve, za
 ustvaritev velike svetovne skupnosti,
 ki bo onemogočila vse vojne, svetu
 zajamčila mir, vsem narodom pa mir-
 no uživanje njihove svobode, brez
 narodnega ponižanja in tlačenja.

V tem prepričanju in izpolnjoč
 željo desetstisočev delavcev in name-
 ščencev v Jugoslaviji ter

**z znanjem Socialistične delav-
 ske internacionale,**

smo izdelali predloge za program in

**Aksijski odbor za ustanovitev Socialnodemokratske stranke
 Jugoslavije:**

Beograd: Belić Milorad, Veličković
 Vojislav, Ilić Negoslav, Krekić Bogdan, Ko-
 šanin dr. Nedeljko, Milanović Danilo, Pa-
 vičević Luka, Stojiljković Dušan, Topalović
 dr. Živko.

Zagreb: Bakić Dragutin, Beker Jo-
 sip, Fleischer Eduard, Gjurašević Vojin,
 Gjurgjević Rudolf, Kašpar Ernest, Klavara
 Leopoldina, Jurković Ilija, Lalić Dušan,
 Pfeifer Vladimir, Stirmota Milan, Tomašić
 Gojko, Trtanj Vladimir, Klas Stevo (Brod
 na Savi), Majder Aleksander (Karlovac),
 Petrinec Mirko (Osijek).

Ljubljana: Milnar Ivan, Sedej
 Alojz.

Maribor: Eržen Viktor, Grčar Vik-
 tor, Petejan Josip, Jelen Adol. — Ranšer
 Anton (Crna), Juh Luka (Gustanj), Preglan
 Avgust, Srebotnik Jurij (Muta), Lamorecht
 Robert (Mežica), Gabrijel Franc (Ptuj),
 Košak Franc (Zabukovca), Velenčak Fer-

statut Socialnodemokratske stranke
 Jugoslavije.

Sklep o ustanovitvi stranke in
 sklepanje o programu in statutu mo-
 ra biti

**plod kolektivnega dela vseh na-
 ših prijateljev,**

ki se nahajajo gotovo v vseh krajih
 naše države. Zato s tem pozivamo
 vse te naše prijatelje, da se zaupno
 sestanejo v krajih, kjer prebivajo, v
 svrhu, da bodo prediskutirali mate-
 rijal, katerega jim bomo poslali in
 da bodo na to določili svoje

**delegata, ki se bodo sestali v
 Beogradu, dne 3. februarja 1934**

na priateljski sestanek, na katerem
 bodo dokončno sklepali o ustanovit-
 vi socialnodemokratske stranke Ju-
 goslavije, o njenem programu in sta-
 tutu. Še-le potem bosta program in
 statut objavljena in se bodo podvzeli
 koraki, da se nam omogoči naše po-
 litično delovanje.

Za vsedrjavni sestanek, katerega
 se bodo udeležili delegati Socialistič-
 ne delavske internacionale in mno-
 gih socialističnih strank iz inozem-
 stva je predviden ta-le

dnevni red:

**1. Ustanovitev Socialnodemokra-
 tične stranke Jugoslavije.** (Poroče-
 valec s. Josip Petejan, bivši sociali-
 stični poslanec iz Maribora).

2. Strankin program. (Poročeval-
 lec s. dr. Živko Topalović iz Beo-
 grada).

**3. Politični položaj in vprašanje
 državne organizacije v Jugoslaviji.**
 (Poročevalec s. Jova Jakšić iz Sara-
 jeva).

4. Vprašanja strankinega statuta.
 (Poročevalci ss. Vladimir Pfeifer iz
 Zagreba, Milica Topalović iz Beo-
 grada in Viktor Eržen iz Maribora).

5. Osební predlogi.

Stroške delegacije nosijo tisti, ki
 bodo delegata poslali.

**dinand (Velenje), Svetek France, Godnik
 Viktor (Celje), Plankar Martin (Celje-oko-
 lica), Pliberšek Franc, Klenovšek Jakob
 (Trbovlje), Arh Jurij (Zagorje).**

Sarajevo: Dušak Stjepan, Vitković
 Giuro, Duljković Filip, Bilbija Vladeta,
 Jakšić Sreten, Jakšić Jovo, Jakšić Anka,
 Krekić Panto, Sohn dr. Mojsije, Medić Pe-
 tar, Milivojević Melentij, Milovanović Vu-
 kašin, Rajković Petar, Ridžević Laze, Kralj
 Gjuro, Kapor Savo, Glasović Zivorad, Rau-
 šer Franjo, Tadić Branko, Hodić Husein,
 Unger Ivan, Šerif Čapra, Dević Danilo.

Split: Čurić Bogoljub, Zajc Albert,
 Harli Gustav.

Novi Sad: Hadnadjev Djura, Jeglič
 S. Jovan, Verter Arpad, Milivojević Luka,
 Rozmajer Antun, Atlas Jakob (Subotica),
 Živanov Cvetko (Vršac), Bačar Jakob
 (Dobro Selo), Petrović Laza.

Meso sežigajo — ljudje stradajo!

Nedavno smo čitali, da so iz veli-
 kih škafskih klavnic izvozili daleč
 ven iz mesta več stotisoč zaklanih
 svinj in so jih tam na nekem prostoru
 zmetali na velik kup, kjer sedaj
 gnijejo in s svojim smrdom okužu-
 jejo vso okolico. Vse radi tega, da
 ne bi cene mesnim izdelkom padle.
 Isto delajo avstralski farmarji, ki so
 mnogo tisoč glav drobnice sežgali
 iz istih razlogov. Sedaj poročajo tudi
 iz Argentine, da so tam pobili in se-
 žgali 45.000 glav živine, ker je radi

omejitve izvoza na Angleško padla
 cena živini. Enako se postopa tudi z
 drugimi živali. Milijoni ljudi pa ginejo
 gladu. — Kakšen vnebovpijoč greh
 je to!

Rusi so dobri trgovci

V prvih devetih mesecih tega
 leta je bila ruska zunanja trgovina
 aktivna za 93.079.000 zlatih rubljev,
 dočim je bila lani v tem času pa-
 sivna za 142.008.000 zlatih rubljev.
 Aktivnost trgovinske bilance je bila
 dosežena z zmanjšanjem uvoza, ki
 je padel nad 50 odst.

Proč z licemerstvom!

Za pravice in mir v novem letu!

Črna je zgodovina minulega leta, dasi govorimo o visoki civilizaciji Evropejcev. Črna je kratka doba enega leta, kakor je še ne pomni delavsko gibanje v teku svojega razvoja.

Črna je predvsem v dveh smereh. Hotela je zatreti duha svobode in oropati delavski razred vseh pridobljenih pravic ter v kali zatreti naravno pravico, da bi se ta delavec in nameščenelec, ta človek smel še dalje boriti za svojo svobodo, svojo politično in socialno enakopravnost.

In prav kulturni razvoj Evrope je barijera, na kateri se zlomi silni, po vseh mogočih komponentah reakcije podpirani naval.

Danes že lahko trdimo, da je naval moralno zlomljen. Reakcija sicer ne bo še odnehala, to vemo, toda nje glavna krilatica »sovražstvo proti delavstvu« je izgubila svoj pomen, ker kulturnim narodom mednarodni kapitalistični fašizem ne more več zakrivati svojega pravega namena.

Kdo še ne ve, da gre samo za kapitalistično diktaturo in za zaslužjenje delavstva?

In ne le delavstva, za zaslužjenje obrtnika in malega kmeta obenem gre. Sploh človeštva, ki ne sedi ob zelenih mizah raznih bank in kartelov, kjer se je porodila fascinijoča krilatica »sovražstva proti delavcem ali maksistom«.

Mednarodni dogodki nam pa pričajo, da reakcija ne bo imela sreče. Proces v Nemčiji je mednarodna blamaža. Na drugi strani vidimo, da se kljub vsem fašistovskim spletkam in intrigam pojavljajo

politični koncepti za zblizanje držav, ki bodo morale sodelovati v duhu demokracije, v kateri bo sodelovalo tudi socialistično delavstvo, dokler si pribori še več pravic.

V mednarodni politiki je torej boj proti delavstvu že izgubil svoj pomen, ker je nevaren ne le delavstvu, marveč tudi vsem takozvanim srednjim stanovom.

Ob tej priliki pa moramo vsekakor ponovno konstatirati, da se je naše slovensko časopisje tako liberalno, plavo, kakor klerikalno z vso vehemenco ogrevalo za nemški ali avstrijski fašizem. Morda ne toliko za fašizem, pač pa za boj proti delavstvu. Dosednje je vse to časopisje hvalilo vse akcije proti delavstvu.

Zato popolnoma opravičeno trdimo, da to časopisje

uganja licemerstvo.

če obenem piše in opisuje veliko bedo delavcev, rudarjev in drugih ali na splošno. Dokaz, da je to licemerstvo, so tudi

najnovejši predlogi glede izpremembe delavskega varstva,

ki se naj s finančnim zakonom vtihotapijo v zakonodajo v škodo delavstva in povečanja nezaposlenosti.

Več dokazov ni treba. Že ta dva goverita cele knjige, če bi mi že načelno ne vedeli, da so ti krogi napram vsem delavskim interesom neiskreni.

Nikjer nimamo iskati prijateljev. Prijatelji in sodruzi smo si sami med seboj.

To vero in prepričanje, če bi ga že sami ne imeli, nam usiljuje zadržanje naših nasprotnikov, ki nikdar ne stegnejo jezika za naše pravice, pač pa vedno proti njim.

Nič novega naj ne velja za nas v novem letu.

Naš boj velja slejkoprej sovražnikom delavskih pravic, delavske svobode.

Naš boj velja pravici delavca, za pomnimo si pa vse one, ki so oznanjali in še oznanjajo sovražstvo do

delavstva. Naš boj je naperjen proti temu sovražstvu. Predvsem ga hočemo razkrinkati, da je nečloveško in protikrščansko.

Orožje imamo. To orožje je naše časopisje, ki ga razširjamo in naše organizacije, ki jih utrjujmo. Moč delavstva je velika in je ne more streti ne politična in ne oborožena sila, ker

duh preraja svet, ne pa koro- bač in batine, ki imajo le za- časen pomen.

S pogumnim upom stopamo v novo leto, zavedajoč se, da bodočnost ustvarja duh in ta je na naši strani, ker želimo in zahtevamo, da človek postane človek.

Naš boj v novem letu se bo nadaljeval za mir, za pravice in svobodo razvoja.

Taka je tudi splošna naloga človeštva.

Sedemnajsti kongres ruske komunistične stranke

Bodoči 17. kongres ruske sovjetske komunistične stranke je sklican dne 25. januarja 1934 v Moskvo. Kongres je sklican jako pozno, zakaj zadnji je bil poleti 1930. Od takrat komunistična ruska stranka ni imela rednega kongresa.

Kongres je sklican prav ob desetletnici smrti ustanovitelja sovjetske države Vladimirja Iljiča Lenina. Dne 30. januarja 1924 je bilo namreč položeno v Moskvi njegovo truplo v grobnico (mavzolej) pod kremelskim zidovjem.

Komunistična stranka sklicuje kongres ob tej priliki iz povsem taktično-praktičnih razlogov. Spomin na pokojnega Lenina bo nedvomno povečal politično manifestacijo. Vemo pa tudi, da je strogi Stalin imel v zadnjih letih hude borbe z desničarskimi opozicionalci, da je bila na kongresu 1930 sklenjena gospodarska petletnica ter

da je režim vodil ostro borbo s kulaki,

kmetijskimi posestniki, ki so se upirali kolektivizaciji poljedelstva. Ti boji so domala končani. Sovjetska vlada bo letos lahko poročala, da je država prejela

letos prvič 20 milijonov ton žita, ki zadostuje za preskrbo najmanj pol leta.

Tudi semensko žito za jesensko in pomladansko setev je bilo pravočasno oddano državi.

Zlasti bo pa sovjetska vlada kazala na gospodarsko petletnico. Izvršen je velik del industrijalizacije, ki omogoča, da Rusija lažje avtarikično (neodvisno od drugih držav) gospodari. Dočim je po kapitalističnem svetu v gospodarstvu nastal splošni kaos, se je Rusija gospodarsko ojačila. Žrtve, ki jih je Rusija tež-

ko doprinala, niso bile zastonj. Da je Rusija pametno ravnala, dokazuje tudi fašiziranje nekaterih evropskih držav, ker je s tem postala od njih neodvisna.

Nič manj uglednega mesta nima Rusija

v mednarodni politiki.

Politične intervencije v mednarodni politiki so nam znane. Litvinov pravi, da ne bo podpiral kapitalističnih političnih klik in diktatur. S tem je izrekel, da se Rusija ne odreka svoji lastni politiki. In prav zaradi tega, ker so druge velike in močnejše države postale slabotne, se čuti Rusija močno doma in v mednarodni politiki.

Ruska komunistična stranka si je izbrala ugoden trenutek za svoj kongres. Na kongres utegne priti do 1500 delegatov, strogo discipliniranih. Kongres ne bo borben, imel bo milejše oblike ter bo nedvomno sklepal predvsem o gospodarskih problemih Rusije.

Naj bi tudi sklenil opustiti razdvajalno taktiko, taktiko razdora v socialističnem delavskem gibanju na kontinentu. S tem bi ogromno pripomogel h konsolidaciji delavskega razreda, da bi bil le-ta v stanu voditi uspešen boj proti fašistični reakciji.

Venizelos zapusti Grčijo

Bivši grški ministrski predsednik Venizelos se namerava izseliti iz Grčije in definitivno opustiti politično udejstvovanje.

Dr. Beneš pojde tudi v Sofijo. Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš obišče bolgarsko glavno mesto Sofijo, kjer se bo nedvomno zavzemal za francoski načrt ureditve srednje in vzhodne Evrope.

SREČNO NOVO LETO

želita vsem naročnikom, čitateljem, dopisnikom in in-serentom

uredništvo in uprava „Delavske Politike“

Hitler in Göring se kregata

Ob otvoritvi nemškega državnega zbora, ki ga je vodil Göring, je Hitler demonstrativno izostal. Na ministrskih sedežih tudi nobenega ministra ni bilo. Hitler je tisti dan odpotoval v Wilhelmshafen, da pozdravi novo križarico »Köln«. Listi so poročali, da bo slavnosti prisostvoval vojni minister von Blomberg, ni pa omenilo Hitlerja, ker je Hitler nedavno sklenil potovati v Wilhelmshafen, da mu ne bo treba priti v parlament, ki mu predseduje Göring.

Ali si že pomislil?

Kdo je Tvoj najzvestejši tovariš, sodrug?

TVOJ LIST!

Kdo je Tvoj pomočnik in svetovalec v vseh težkih položajih življenja?

TVOJ LIST!

Kdo je Tvoj edini zaščitnik in zagovornik v vseh krivicah, ki se Ti gode?

TVOJ LIST!

Zato

ne zanemarij svojega tovariša, ne zanemarij svojega pomočnika in svetovalca, ne pozabi na svojega zaščitnika in zagovornika, pridobi vsak teden vsaj enega novega naročnika

»DELAVSKE POLITIKE«

in skrbí, da bo naročnina redno poravnana!

Delavec brez svojega tiska je kakor borilec brez orožja sredi sovražne arene!

Geslo vsakega zavednega proletarca v letu 1934 bodi:

V vsako delavsko stanovanje

»DELAVSKE POLITIKE«;

zahajal bom le v lokale, kjer je na razpolago

»DELAVSKE POLITIKE«;

kupoval bom svoje potreščine le pri trgovcih, ki oglašujejo v

»DELAVSKE POLITIKE«!

Tone Maček:

33

Slučaj Kumberger

Ob levem bregu potoka so se dvigale strme čerí predgorja Kala. Za hrbti zamaknjenih opazovalcev se je dvigala položna reber, odkrjala vsa razkopana in razrita, z globokimi vdrtinami in špranjami, iz katerih so puhteli neprijetni plini iz rudnikove notranjščine. Vmes so bile tu in tam male, skrbno obdelane gredice s krompirjem in fižolom na palicah, ki pa je izgledal že ves uvel, kajti že par dni ni bilo dežja in tod zemlja ne drži vlage, ker je vsa preluknjana in razrita, pa se deževnica hitro izcedi v notranjost.

Meti je bilo vse to novo, zato se je rado vedno ozirala in venomer izpraševala Janeza, kaj je tisto, kaj je ono, kam se pride po tej, kam po oni cesti. Komaj za lučaj od njih se je dvigalo dvoje velikih, mrkih, v nadstropja zidanih poslopij, kakor kasarna ali kaznilnica.

»Kaj pa je tule notri?«

»To so naši, 'puršenhavzi', hiše za samske rudarje, ki iz kakršnegakoli razloga nočejo stanovati pri zasebnikih.«

»Jih je dosti tu notri?«

»Približno sto. Pozimi jih je še enkrat toliko.«

»Kdo pa jim střeže, kuha, pospravlja?«

»Kuhajo si sami, na velikih štedilnikih v skup-

nih kuhinjah, ki je v vsakem nadstropju po ena. Za donašanje vode in pospravljanje pa imajo v vsakem nadstropju po eno strežnico, ki jo plača rudnik. Uprava jim pa vsak mesec odtegne od plače gotov znesek za stanovanje.«

»To mora lepo izgledati tam notri. Jaz bi si že ne upala v te hiše. Pomisli, sto mladih moških in dve stari strežnici —.«

»Da, kdor je mehkejša narave, res težko vzdrži med njimi. Sem sam poskusil dva meseca, pa sem komaj čakal, da sem dobil drugod.«

»Pa vsakogar sprejmejo v ta dom?« je končno vprašal tudi France, ki je ves čas molčal in poslušal Janezova pripovedovanja.

»Kajpak. Samo da si sprejet v delo, pa lahko dobiš nakaznico za 'puršenhavz', seveda, če je prostor. Za tujce, ki so brez sredstev in brez znancev, je to gotovo precejšnjega pomena. Vsaj dokler si kaj drugega ne poišče. So pa tudi nekateri, ki stanujejo že leta in leta tu notri. Najbrž jim tu najbolj ugaja. So to gotove nature večnega fantovanja, ki nimajo nikakega smisla za družinsko življenje. Take stare firme uživajo med svojimi tovariši-sostanovalci gotov ugled.«

»Včasih pa le mora biti kratkočasno med njimi.«

»In še kako. Lahko boš še poskusil, če boš kaj dolgo v Hrastniku.«

»Vsekakor ne bi ostal rad sam pri Trpinku, če se ti oženiš.«

»Prideš pa k nama stanovat,« se je odrezala Meta.

»Mislim, da smo se že dovolj sprehodili in nagledali,« je ugotovil Janez, kakor da je preslišal zadnjo Metino opombo. »Sem že pošteno lačen. Mi že hlače lezejo izpod pasu.«

Mahnili so jo navzdol proti separaciji, preko visokega mostu, in zavili navkreber proti Logarju. Že oddaleč je bilo slišati vik, smeh in petje, pomešano z glasovi harmonike. Na Logarjevi planoti je bilo veselo kakor vedno, kadar imajo rudarji denar. V enonadstropni hiši, kjer je bila v pritličju gostilna, je šumelo kakor v panju: vkljub vročemu popoldnevu sta bili obe sobi levo od vhoda polni ljudi, ki so sedeli okrog miz tesno drug poleg drugega, ali nesmiselno kolovratili od mize do mize. Mlajši so slekli suknjiče in jih vrgli preko stolov, vsi razgreti od pijače in plesa. Domača hči Julka, natakarka Rezika in dve pomožni natakarki so komaj uspevale zamenjavati vedno prazne vrčke in steklenice s polnimi. Ljudje si nikakor niso mogli pogasiti žeje. V sobah je bila strašna zaduhlost in vročina; skozi gost tobakov dim se je komaj razločevalo obraze. Vstajali so in se hodili ven hladit, ali pa še bolj razgreti zunaj pod kostanj na plesišču. Čez prag se je venomer prelivala množica ven in notri.

(Dalje prihodnjič.)

Ali je izrekla pravica zadnjo besedo?

Obsodba v požigu nemškega parlamenta

V soboto je sodišče končno izreklo svojo sodbo o požigu nemškega parlamenta. V neverjetno težkem položaju je bilo sodišče, ker je glavni obtoženec Van der Lubbe plačonično priznaval krivdo, dočim mora vsakdo biti uverjen, da je bil ta obtoženec le orodje neke druge sile. Van der Lubbe je tajil, potem pa vse priznaval. Vtisk je imela vsa javnost, da je bil k priznanju prisiljen. S kakšnimi sredstvi, ne bo nikdar odkrito. Van der Lubbe je bil končno obsojen na smrt.

Proti sodišču so od vseh strani rohnele avtoritete režimske oblasti. Pruski ministrski predsednik Göring sam je sodišče opsoval, da ni njega naloga, zločin preiskavati po strogih paragrafi, marveč le obsoditi.

Obsodba je pa tudi sicer nezakonita. Požig parlamenta je bil izvršen, preden je bila smrtna kazen za taka dejanja zakonito določena. Zaradi tega bi se to dejanje moralo soditi po zakonu, ki je veljal takrat, ne pa po zakonu, ki je šele pozneje stopil v veljavo.

Komunisti

Torgler, Dimitrov, Popov in Tanev so bili oproščeni.

Ne ve se pa, kaj bo fašizem napravil z njimi, ko se pokažejo na ulici. Dimitrov je bil imenovan za vseučiliškega profesorja v Rusiji in je vlada že intervenirala, da se mu dovoli potovanje v Rusijo.

Prigodila se je pa nemškemu fašizmu prav neljuba zadeva. Tajništvo

znanega privatnega preiskovalnega odbora, ki mu predseduje sodrug Branting, je poslalo sodišču v Lipskem telegram, v katerem pravi, da je s pričami dokazano, da je Lubbe na dan požara prejel na pošti denar ter da ga je blizu pošte pri mostu čakal uniformiran fašist, ki je imel daljši razgovor z njim. S tem je iznova potrjeno in dokazano,

da je bil Van der Lubbe v stikih s fašisti tik pred požigom.

Sodišče naj torej poizve, če je bil denar resnično dvignjen in česa se je tikal tajni razgovor z dotičnim fašistom.

Na plenarni seji v Londonu, na kateri so bile tudi priče iz lipskega procesa, se je ugotovilo, da za krivdo obtožencev ni prav nobenih dokazov.

Le v interesu fašizma je bil zapaljen parlament.

Sodišče je kljub brzovarnemu pozivu izreklo sodbo. Očividno je, da je torej režim obsodil svoje orodje, svojo žrtev, ni pa imel poguma z ozirom na mednarodno javnost izreči obsodbe tudi nad drugimi obtoženci. Sodišče tudi ni smelo upoštevati poslanega telegrama, ker bi vsa nadaljnja obravnava škodovala še bolj ugledu fašizma.

Ali se smrtna kazen izvrši ali ne, je v rokah predsednika Hindenburga.

Radovedni smo, kako bo fašizem zakril svojo »pravično« razredno justico.

Doma in po svetu

Naše trgovinske pogodbe. Jugoslavija je že zaključila trgovinska pogajanja z Nemčijo in Avstrijo. Skoraj zaključena so pogajanja z Albanijo in Italijo. Prično se pa pogajanja s Turčijo in Grčijo. Za temi pogajanjmi pridejo na vrsto pogajanja z Bolgarijo.

Konstituiranje beogradske Delavske zbornice. Za predsednika beogradske Delavske zbornice je bil izvoljen dosedanjí predsednik s. Negoslav Ilić, za tajnika pa dosedanjí tajnik s. Luka Pavičević.

Poizkus ustanovitve nove stranke. Profesor Moštrovic, bivši radličevski poslanec in Rude Bačinić sta prijavila ustanovitev nove stranke pod imenom Jugoslovanska kmetjska stranka.

Jugoslovani in Sibirija. V »Slovenskem Narodu« od 23. decembra se neki dr. X. ogreva za kolonizacijo Jugoslovancev v Sibiriji, kamor naj bi mi pošiljali naš ljudski presežek in s tem zmanjšali silno bedo in brezposelnost v naši preobljedeni domovini. Veseli nas, da se je pod silo razmer tudi druga plat naše medalje obrnila v to smer, kajti ko je leta 1924 neki Pavle Kuli v prvem letniku »Pod lipo« razpravljal o istem vprašanju, je naša javnost šla preko tega z ledenim molkom. To vprašanje je mogoče urediti samo na medsebojnem zaupanju in iskrenosti ter ureditvijo medsebojnih gospodarskih in političnih odnošajev.

Hitlerizem skuša strašiti že tudi v naši zakonodaji. Zadnjič se je dr. J. B. v »Jutru« ogreval za reformo naše socialne zakonodaje po Hitlerjevem receptu, te dni nam je pa univerzitetni profesor dr. M. D. v »Slovenskem Narodu« ponovil svoje predavanje, ki ga je imel v društvu »Pravnik« in v katerem prihaja do zaključka, da bi bilo dobro neke določbe hitlerskega kazenskega zakonika prevzeti v našo kazensko zakonodajo, predvsem naj bi se kazni poostrele.

Stenski koledar »Delavske Politike«. Današnji številki našega lista smo priložili Stenski koledar »Delavske Politike« in upamo, da smo s tem ustregli želji vseh naročnikov. Razobesite ga v svojem stanovanju, naj Vas vedno spominja, da je potrebno širiti naš list ob vsakem času, kjer se nudi prilika.

Konferenca male antante. Prihodnja konferenca male antante bo dne 8. januarja 1934 v Zagrebu. Razpravljala bo o gospodarskih in političnih vprašanjih ter se more smatrati obenem kot nadaljnji korak v politiki sporazuma na Balkanu.

Za francosko ureditev Podunavja. Francoski zunanji minister Pavel Bencour bo potoval po novem letu po južnovzhodnih deželah Evrope, da preizkusi francoski podunavski načrt. Obišče morda tudi Dunaj. Jugovzhodna Evropa je postala torej prav važen objekt mednarodne politike.

Na Dunaju razpravljajo o proračunu za 1934. Na dunajsko občino pritiska avstrijska vlada, ker je v socialnodemokratskih rokah, s tem, da zahteva visoke davščine zase. Občina mora zaradi tega svoj proračun v svojih zadevah omejevati. Ali kljub temu znaša socialnopolitična postavka 79.1 milijonov šilingov ali 31 in pol odstotka proračuna. Količina pa znašajo socialnopolitične postavke pri naših občinah?

Za preskrbo otrok nezaposlenih. Čehoslovski minister za socialno skrbstvo s. dr. Czech je zahteval od vlade takojšen kredit v znesku 50 milijonov Kč (90.000.000 Din) za prehrano otrok nezaposlenih, 40 milijonov pa za sanacijo delavskih strokovnih organizacij, da bodo mogle še dalje plačevati nezaposleno podporo svojim članom. Ves kredit v ta namen znaša okoli 162.000.000 Din.

Poljski begunci na Čehoslovaškem so izdali oster protest proti režimu Pilsudskega zaradi brest-litovske obsodbe. Med obsojenci je pet socialnih demokratov. Podpisani so bivši ministrski predsednik Widos, poslanec, bivši notranji minister dr. H. Liebermann, bivši poljedelski minister Kiernik in vseučilišni profesor Baginski. Pritožujejo se proti mučenju v ječah.

Pavel Loebe na svobodi. Bivši dolgoletni predsednik nemškega državnega zbora socialni demokrat Pavel Loebe je bil z mnogimi drugimi pred božičnimi prazniki izpuščen iz policijskih zaporov v Spandauu, kjer se je zadnji čas nahajal. Loebe je težko bolan.

K smrtni obsodbi Van der Lubbeja. Na smrt obsojeni »požigalec« nemškega parlamenta utegne biti pomiloščen na desmrtno ječo. Če ne bi bil pomiloščen, bo holandska

vlada protestirala proti obsodbi, ker Lubbe ne more biti obsojen po zakonu na smrt, ki je izšel šele po dejanju, dočim po prejšnji zakonodaji za požig ni bila določena smrtna kazen. V nobeni civilizirani državi zakonodaja namreč ne velja za nazaj. — Nemško fašistično časopisje je s sodbo silno nezadovoljno, ker ne odgovarja »duhu nove Nemčije«. — Da, sodba je brutalna, ni pa še dovolj brutalna. To je v fašističnem duhu, ki ne pozna pravice. Sodišče je hotelo dokazati, da so požigalci komunisti. Dokaz se pa ni posrečil.

Nemci utrjujejo svoj režim. V Nemčiji pripravljajo občinski zakon, po katerem naj vlada imenuje župane in občinske odbore za dobo dvanajst let. Vsi ti imenovani funkcionarji pa bodo direktno podrejeni ministrstvu in fašistični stranki. — Da, to je mogoče v sedanjem šovinističnem razpoloženju.

Kakor povsod drugod. Predsednik nemške zbornice za tisk je izjavil, da je posledica izenačenja nemškega časopisja dvojna, in sicer, da so vsi časopisi enako dolgočasni in da pada število naročnikov. Svoboda tiska, to je v tej izjavi povedano, je vendarle nekaj vredna.

Predsednik španske province Katalonije, polkovnik Macia, je umrl. Macia se je zlasti boril za avtonomijo Katalonije, bil pa je pristaš enotne Španije.

VSATA SKODELICA Kathreiner Kneippove sladne kave s pravim Frankom: je skodelica zdravja! Vprašajte zdravnika, morda bi to tudi Vašemu zdravju koristilo!

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanju, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih uporabijo prihodnjič. — Uprava.

Strašna železniška katastrofa v Franciji

V noči od 23. na 24. decembra se je na eni izmed iztočnih železniških prog, kakih 25 km od Pariza, pripetila strašna železniška katastrofa, kakršne še ni bilo v Franciji. Drug za drugim sta v odrejenih presledkih vozila iz Pariza proti Strassbourghu dva brzovlaka. Ker pa je bila zelo gosta megla in se v noči niso videli signali, je prvi brzovlak vozil zelo oprezno in z znatno zmanjšano brzino. Za njim vozeči brzovlak je pa privozil s polno brzino, 105 km na uro, in se je z vso silo zaletel v prvi vlak, katerega

Belo kot sneg in svežeduhteče naj bo Vaše perilo. To lahko dosežete brez vsakega truda in muke, če uporabljate Persil. To odlično sredstvo za pranje se dobiva v vseh trgovinah.

Persil

Španski socialisti štitiijo republiko

Program nove španske vlade

Dne 19. t. m. je predsednik španske vlade razvil svoj program v parlamentu. Njegov program obsega tri točke, in sicer ustavitev socialnega miru, reorganizacija gospodarstva ter spoštovanje ustave. Amnestije še ne bo. Predvsem pa hoče dopolniti zakon o agrarni reformi ter omiliti protikatoliško zakonodajo. Izvedle se bodo samo nujne izpremembe zakonov. Agrarni poslanec Robles ni hotel prišesti na republiko. Socialistični poslanec Prieto je naglašal, da bo socialistična stranka z vsemi pomočki štitiila republiko.

Nove strune ali spoznanje?

Ej, stare strune po stari metodi.

»Bilo bi zmotno, ko bi se dali zavajati od trenutno vladajočih političnih in socialnih zablah v svetu. Bodočnost pripada delovnemu ljudstvu. Toda brez vsakega političnega računa zahteva od katoličancev njihova vest, da se postavijo na stran malih in trpečih.« — »Slovenec«, 19. dec. 1933.

»Slovenec« je navadno, če že ne vedno, na strani oblastnikov. Tega bistva ne ovrže niti papeževa enciklika »Quadragesimo anno«, ki načelno priznava sedanjí družabni red in njega voditelje. Voditeljem gospodarskega sistema priporoča socialen čut, delovnim slojem pa nalaga pokorščino in potrpljenje. Okrožnica zahteva samo, da naj se izvaja v družabnem sistemu v svrhu njegove ohranitve red in mir.

To je bistvo navedene papeževe enciklike. In to je tudi

priznanje kapitalističnega gospodarskega sistema,

ki je tudi po okrožnici sebično krivičen.

Člankar v navedenem listu priznava, da je bil odpor delavstva po vojni proti povzročiteljem vojne opravičen in s svobodnimi volitvami ter demokracijo si je delavstvo priborilo ve-

lik političen vpliv in nadejalo se je, da bo končno odločevalo o svoji usodi v javnem življenju.

Nastala je pa gospodarska kriza deloma kot posledica vojne, deloma zaradi neurejene produkcije in prometa. Toda tudi v tej situaciji je ohranil absolutno gospodarsko oblast izkoriščujoči kapitalizem. Nezaposelnost in bedo je ta oblast izkoristila ter zasnovala idejo fašizma. Fašističnemu pokretu so povsod dajali denar kapitalisti. Hitler se je opomogel s Kruppovim, Stimesovim in Kreugerjevim denarjem.

Fašizem je predvsem odpravil demokracijo ter organiziral tolpe dobro plačane milice, ki naj čuva režim, da ga nezadovoljni narod ne bi mogel strmoglaviti. V povojni dobi so kapitalisti organizirali kapital, v svoje varstvo so kupili poleg tega še fašistične tolpe.

Navedeni članek dela utis oficijoznega, to je, poluradnega oziroma iz vatikanskih političnih krogov ter utegne imeti svoj izvor v vatikanski mednarodni politiki. Kakor vemo, ima Vatikan vedno večje težkoče s svojimi konkordati z različnimi državami. V Nemčiji naravnost ignorirajo nemške cerkve in ker je nemški fašizem

nasproten sporazumu z Vatikanom v zmislu vatičanskih načel, se Vatikan obrača od fašizma in se vrača k delovnemu narodu kakor v svoji prvi dobi. Oblasti ne priznavajo več absolutne vatičanske avtoritete, zato je treba nasloniti svojo operacijsko bazo zopet bolj na narod — delavstvo.

Črna reakcija navsezadnje tudi ni nič drugega kakor posebna vrsta fašizma.

Ce se spominjamo armenskih verskih pokoljev, muslimanskih orgij proti drugim vernikom, ali tudi srednjeveške inkvizicije in sežiganja čarovnic. Kaj je to drugega kakor posebne vrste fašizem, ob katerem se pušča nerazsodno množico, da zadošča svoji fanatični strasti z raznimi zločini. Nemški fašizem prav dobro ve, da je tako početje krivično in zločinsko, toda v prid mu je to. Istotako so to vedeli srednjeveški inkvizitorji in njih močoka okolica cerkveni in posvetni oblastniki.

Da, črna reakcija danes delavstvu še ni naklonjena, to dokazuje poročila v klerikalnih listih o volitvah na španskem,

v katerih je zelo silno veselje, da delavstvo izgubi nekaj vpliva v parlamentu in da se poslabša delavska zakonodaja, kakor reakcija zahteva.

To je navedeni list proslavljal šele te dni zopet.

Ali more še kdo dvomiti, za kaj gre? Menda ne.

Črna reakcija ima pri vladah še vedno velik moralen vpliv. Dejanski vpliv pa ni velik, marveč je samo tolikšen, kolikor služi njih namenom. Iz tega razmerja sledi za črno reakcijo nevarnost, da se njen politični vpliv zmanjša. Fašizem je svoj izdajalski režim naslonil na fanatični nacionalizem pod krinko socializma. Zato je začasno zmagovito. Črna reakcija to uvideva ter hoče v množice pritegniti k sebi, da pride z njih pomočjo zopet do večje politične moči.

Ta politika je za delavstvo jasna. Verovali ji ne bomo,

dokler Vatikan ne prizna delavstvu enakopravnosti in človeštvu pravice, da uredi gospodarski sistem po načelu socializma.

Dokler »Slovenčevci« pristajajo v tem vprašanju stoji na stališču hierarhizma, tudi ne priznava človeške enakopravnosti ter ne more imeti drugih namenov, kakor izvajati si večjo politično avtoriteto v javnem življenju s pomočjo delavstva.

Bodočnost delavstva je sigurna, toda socialna bodočnost v demokratičnem socializmu.

Vsem našim sotrudnikom!

Ob zaključku leta se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem našim cenj. dopisnikom, poverjenikom, zapornikom in sploh vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je naš list v tem letu uspešno razvijal. Posebno zahvalo smo dolžni izreči onim požrtvovalnim sodrugom, ki so neumorno širili naš list in s tem pripomogli, da se je število naročnikov dokaj dvignilo.

V svesti si, da je »osvoboditev delavskega razreda delo proletarijata samega«, prosimo, da ostanete zvesti našemu listu tudi v bodoče, da z neumorno požrtvovalnostjo pomagata zgraditi delavski tisk, ki mora postati sila in učinkovito orožje v rokah razredno zavednega proletarijata!

Iskrena hvala! Družnost!
Uredništvo in uprava.

Knjige „Cankarjeve družbe“ za leto 1934

Druge knjige C. D. za leto 1934 je

»Naš svetovni nazor«.

teorija o dialektičnem materializmu. Priredil jo je za izdajo Sigma po Thalheimerju in drugih teoretičnih socialistih. Vsekar je to razveseljiv pojav v naši skromni filozofsko-sociološki literaturi, čeprav bi bilo želeli v tem pravcu originalnega, samostojnega dela, kritičnega tudi proti vsem novjšim socialnim teorijam današnjih dni. »Naš svetovni nazor« prikazuje v kratkih potezah, kako pojmuje in kako si razlagamo sliko sveta. Uvaja nas v različne metode, ki so se v ta namen pojavile v različnih dobah človeške zgodovine in nam končno odgrinja svet na realen način dialektičnega materializma, ki razodeva vsako stvar v gibanju, t. j. postanku, razvoju in propadu.

Izborni je v knjigi v kratkih poglavjih podan grški filozofski materializem s svojim nasprotjem — idealizmom, posebno pa še značilnost Heraklitove dialektike (vse teče). Manj posrečeno je poglavje o verstvi, če izvajamo začetek krščanstva, ker je pomankljivo in neizčrpano. Med drugim pisec prav nič ne upošteva gonov, ki se pojavljajo tudi pri izživljanju človeka v religiji in kultih ter ga silijo k mistiki, če jih ne zna ali ne more drugače uveljaviti. Tudi goni se prenašajo iz rodov v rodove in tako tudi vplivajo verstva vse do tlej, dokler se miselna struktura družbe popolnoma ne izpremeni. — Nadalje nas vodi

»Naš svetovni nazor« mimo srednjeveškega gledanja sveta v začetke moderne znanosti; preko Kopernika, Keplerja, Galileja in Newtona ter francoski filozofov racionalistov (D'Alambert, Diderot, Voltaire in Rousseau) do Hegla. Priporočiti je treba, da je v poglavju srednjeveške filozofije izpuščen najvažnejši činitelj takratnega pojmovanja sveta, t. j. krščanska filozofija (Sv. Avgustin, Tomaž Akvinski itd.), kar povzroča malo vrzel v pričujočem delu. — Dobro je podčrtan Heglov miselni sistem in tudi Feuerbachov naravoslovni materializem, dočim je prehod iz naravoslovnega v historični materializem (Marx, Engels) nepopoln in nam le slabo kaže razliko med obema sistemoma. Baš v tem tiči velik pomen spoznavanja človeške družbe. Materialistična metoda in dialektično spoznavanje zgodovine utirata pot moderni sociologiji. Razmerje med družbo in človekom posameznikom je osnova raziskovanja, pa tudi pojmovanje družabnih pojavov dobiva s tem drugačno sliko. Sedaj nimamo opraviti zgolj s človekom kot naravnim bitjem, vezanim le na naravoslovno mehaniko (naravoslovni materializem) temveč predvsem s človekom, vezanim na družbo, ki jo sam oblikuje in ureja z ostalimi ljudmi. Odtod izhaja Marxov izrek »Človek si dela zgodovino sam«. Dialektični način spoznavanja družbinih zakonov odpravlja idealistično družabno filozofijo in postavlja novo znanost o družbi — sociologijo. Le nazor, ki je podprt z metodo dialektičnega

materializma, more biti znanstven, ker izhaja iz znanosti o družbi in njenih zakonov.

Vse bistvene pojme našega svetovnega nazorja razlaga pisec na zelo poljuden način, razumljivo in enostavno. Bralec more vzljubiti študij in se z lahkoto poglobiti v probleme, ki jih knjiga obravnava. Kljub nekaterim dvomljivim trditvam in spornim razlagam (n. pr. šablonska delitev družbe v razrede, brez zadostne razlage, kaj je razred?) je knjiga »Naš svetovni nazor« dragocena pridobitev za osamosvojitve mišljenja našega delovnega ljudstva. Vse priznanje C. D. posebej pa še prireditelju. Želimo bi, da se C. D. ozira tudi pri bodočih publikacijah na potrebo znanstvene vzgoje našega proletarijata in da nam da še več takih razprav.

Knjigo je okusno opremila tiskarna »Slovenija« v Ljubljani.

Tretja knjiga

»Zlato tele«

je zbirka drobnih črtic iz vsakdanjega življenja malih ljudi. V naši socialni književnosti imamo malo takih biserov kot so zbrani v pričujoči knjigi. Pisatelj je posebno globok, kadar podaja trpljenje otrok. Vse črtice so prepregnane z veliko ljubeznijo in toplim čuvstvom, ki jih v poudarjenosti in ponižanosti, a ni pogrešati v njih niti iskrenega srca, ki kaže na zlo in je biča. Od Samojeva želimo še mnogo takih stvari.

Kot četrto knjigo zbirke je izdala C. D. obširno povest iz življenja naših rojakov v Ameriki, izpod peresa naumnega slovensko-ameriškega kulturnega delavca Ivana Moleka.

»Veliko mravljišče«

je nekako nadaljevanje romana »Dva svetova«, ki je izšel lansko leto. V letošnjem nadaljevanju nam odpira pisatelj mnogo boljne prizore življenja v velikem mravljišču Cikagu. Seznajna nas z usodami slovenskih izselencev, razgalja politične prepirke med njimi ter nam kaže materialni in duševni polom našega človeka v morju ameriške civilizacije. V romanu naletimo na nešteto značajev, dobrih in slabih, kakor so jih pač izoblikovale razmere v velikem mravljišču. Molek je pisal v tem svojem delu svojo lastno zgodovino, — zato je tako polno življenja in valovanja. Pa še v nečem s odlikuje njegov roman: pisan je priprosto, umljivo vsakomur in prepričevalno. V naši literaturi pomeni ta roman svojrstno vrednost, zakaj malo je tako bogatih del, ki bi risala življenje našega človeka onstran luže. — Č.

Mežiška dolina

Delavska žla za Mežiško dolino se bo po kratkem predskupu nadaljevala 7. januarja 1934, in sicer topot v Črni in Prevaljah. Opozorjamo obiskovalce tečaja, da se z omenjenim dnem prične praktični del in da naj vsak udeleženec prinese s seboj naveden tolaški zvezek.

Ljubljana

»Azile« otvarjamo, brezposelni pa po cestah zmrzujejo. Pred kratkim je bil z velikimi oficijelnimi svečanostmi otvorjen v Ljubljani, blagoslovljen in predan svojemu namenu nov »Delavski dom«, monumentalna palača, ki naj bi nudila delavcem, predvsem tudi brezposelnim, potrebno streho in pribežališče zlasti sedaj pozimi. Vsaj tako si delavska javnost tak azil predstavlja. Iz hišnega reda te nove institucije pa vidimo, da to ni nikak azil za najpotrebnejše, za brezposelne in brezdomovce, temveč cenejši hotel za take, ki imajo delo in neke gotovo dohodke, ki si za svoj denar v drugačnem slučaju lahko tudi kje drugje dobi potrebno stanovanje, čeprav ne z istim komfortom, kakor v novem Delavskem domu. Oni, ki bi bili zlasti sedaj pozimi pomoči najbolj potrebni, ki bi bili srečni, če bi se imeli kam zateči na toplo čez noč, kjer bi dobili tudi malo tople juhe zastoj, in takih imamo po naših mestih na stotine, bodo pa še nadalje lahko zmrzovali po dnevi po cestah in za vogalih, ponoči pa v kakih šupah za seno. Res, ni dosti 5 Din za prenočilo, a kje pa jih naj brezposelni vzame? 150 Din za mesečno najemino je pa brezposelnemu že celo bogastvo. Je v Delavskem domu baje tudi skupna prenočilnica s kakimi 20 posteljami, a je določena samo za potujoče delavce, ki potujejo v službo in ki jih Borza dela pošlje tja. Koliko pa je takih? Večina

je že davno izčrpala vse pravice pri Borzi dela in povsod drugod. Njih upanje je edino še juha pri Frančiškanih. Ti ne bodo imeli od palače na Gosposvetski cesti prav ničesar. Drugod po svetu, na primer na Dunaju, je v vsakem mestnem okraju po en azil za brezdomce, ki se vzdržujejo iz mestnih in drugih javnih fondov in v katerem vsakdo dobi prenočišče in skledico juhe popolnoma zastoj in se ga ne vpraša, ali ima do tega kak pravice, niti ne kdo in kaj da je. Kdor išče prenočišča v azilu, ga je gotovo potreben, ker je brez doma. Tudi tista mala hišica, ki jo sedaj v Mariboru zidajo kot nekak azil, ne bo mariborskim brezposelnim v tem pogledu ničesar koristila. Dobro je kar je, ali to ni ono, česar smo pričakovali. Manj samohvale in več razumevanja za potrebe najbедnejših!

Mestna občina ljubljanska bo izdajala revijo »Kroniko«, ki se bo bavila z vsemi sodobnimi in zgodovinskimi vprašanji. Sodelovali bodo najuglednejši znanstveniki, književniki, slikarji, glasbeniki in arhitekti. Obsegala bo po 120 strani velike kvartne oblike, tiskana na najboljšem papirju. Poleg ilustracij med besedilom jo bodo krasile slike v bakrotisku in večbarvne priloge. Izhajala bo štirikrat na leto. Revija bo stala celoletno 60 Din, polletno 30 Din in četrletno 15 Din. Naroča se: Uprava revije »Kronika«, Ljubljana, Mestno načelstvo.

Maribor

Kod prenočujejo mariborski brezdomci?

»Pezdir v očesu svojega brata vidiš, bruna v svojem očesu pa ne.« očita že sveto pismo. In res, naše časopisje kaj rado z naslado poroča o veliki bedi, brezposelnosti in propalosti mladine v drugih državah, molči pa o enakih pojavih pri nas, kljub temu vsak naš človek, ki hoče videti, lahko o tem sam sodi. Tu in tam tudi jugoslovanski tisk v samospoznanju prizna kak tak socialen nedostatek, kadar postaja že nevaren za javen mir in red, samo ne slovenski. V Dravski banovini je najbrž vse v redu. Zadnjič so zagrebški listi na dolgo poročali o vlomski družbi, ki so jo tvorili otroci obojega spola v starosti od 7 do 13 let. Nje vodja je bil 9 leten fantek brez doma. Ob tej priliki so tudi priznali, da je v Zagrebu najmanj en tisoč otrok brez svojcev, brez doma, ki žive leto in dan na ulici in v predmestnih skrivališčih, ki ne posejajo šole in se preživljajo z beračenjem in tatvinami. Sedaj razpravljajo, kako bi se dalo to podivjano decopoloviti in lo razmestiti v kake zavode ter jo rešiti propada, a družbo rešiti pred nevarnimi elementi, ki v nji dozorevajo. Da, da, po take primere nam ni treba hoditi ne v Chicago in ne v Moskvo. — Če človek pomisli, da je na stotine in tisoče ljudi, ki v tej zimi napol goli nimajo kam iti pod streho, se nimajo kje ogreti in cel dan premišlujejo, kje bodo prebili mrzlo noč, se mora zgroziti. V Mariboru jih lahko vidimo ob vsakem solnčnem dnevu na Glavnem trgu, kako se stiskajo ob hišah, do katerih seže solnce, in si ogrevajo svoje premle ude, in kakor se solnce odmiče, tako se oni pomičejo ob hišah do najskrajnejšega ogla, ki ga še doseže. Ob štirih popoldne pa, ko solnce zaide, se tudi te ža-

lostne postave nekam izgubijo. A nihče se ne vpraša kam. Kogar to vprašanje zanima, lahko več poizve pri lastnikih raznih konjskih hlevov po mestu, ki imajo še vedno menda bolj toplo srce kakor naša javnost. Pogleda naj h gostinčarju pri »Zlatem konju« v Vetrinski ulici, ki ima na dvorišču konjski hlev, pogleda naj v hleve gostinčarja Vlahoviča na Aleksandrovi cesti, v hleve gostilne pri »Zlatem levu« na Vodnikovem trgu, pri Vohu na Koroški cesti in povsod, koder so kakšni hlevi in je kaj slame v njih. Konjski hlapci so dobre duše, včasih bolj kot njihovi gospodarji, ker poznajo življenje iz lastne bridke izkušnje. Tudi Kristusa so baje bogatini povsod napodili iz toplih hiš in je končno našel pribežališče v hlevu. V tem oziru se svet v 2000 letih ni prav nič spremenil. Se danes razni Herodeži ne privoščijo tem revežem niti hleva. Tudi tista takozvana javnost, ki ima pri vsaki priliki polna usta človekoljubnih fraz in — blaga ljudem na zemlji — ni v tem oziru dosti boljša. Pri raznih proračunih za nove socialne ustanove

na stvarne potrebe se pa dosti ne misli. Brezplačnega azila za brezdomce, kjer bi ti reveži vsaj lahko čez noč na toplem stegnili svoje ude po kaki trdi priči, še danes nimamo v nobenem našem mestu in ga še menda dolgo ne bomo imeli. Čez poletje itak ne marajo nikomur biti v napotje, taktar se umaknejo v Grajski gozd ali za Kalvarijo. —

Čez zimo bi pa že bila dolžnost javnosti, da se za to vprašanje pobriga. Brezbriznost v tem oziru bi se znala nekoč hudo maščevati.

iskati zaslužka kot pomočniki. Lesni delavci pa se lahko iz tega učijo, kako potrebno bi bilo, da bi se še bolj čvrsto oklenili svoje organizacije, ker le na ta način si bodo priborili več pravic.

Mestna občina je razpisala oddajo raznih del v prihodnjem letu. Podrobne informacije se dobijo pri mestnem magistratu.

Pri očetih Jezuitih je kradel Joško

Anonimno pismo obiskovalca kapelice.

V Mariboru smo dobili lansko leto v Magdalenkem predmestju nov samostan očetov Jezuitov, ki imajo tam tudi svojo kapelico. Pred kapelico imajo Jezuiti velik vrt in za ta vrt so rabili vrtnarja. Nekje na vrtu so očetje sprejeli v službo brezposelnega Joška S., ki je nekaj časa poprej od sedel večmesečno kazen radi zločinstva tatvine. Ker je bil Joško na vrtu priden, so ga vine. Potem vzeli v samostan za hlapca. Kmalu pa so v samostanu opazili, da jim zmanjkuje iz pušice v kapelici denar in tudi v samostanu samem sta patrom zginila dvakrat po Din 1000. — Najprej so osumili samostanskega ministranta tatvine, a te dni je stal pred okroglim sodiščem radi gornjih tatvin hlapec Joško in bil tudi kaznovan radi teh tatvin na eno leto in 6 mesecev robile kot pravi krivec.

Anonimno pismo.

Razprava proti Jošku je bila prav kratkočasna, ker je Joško sicer zelo zvit, a drugi njegovi prijatelji še bolj. Joško so namreč prišli na sled na podlagi anonimnega pisma, ki ga je neznanec poslal ob času Joškovega službovanja v samostan patru g. Tomcu. To pismo je bilo pri razpravi prečitano in se glasi:

»Častiti g. Tome!

Prosim Vas, častiti gospod p. Tome, da preprečite še večjo krivico, katera se godi v Vaši in naši kapelici.

Vaš uslužbenec po imenu Joško ima znanje z nekim dekletom I. iz Pobrežja, s katero razpisavlja denar na veliko, a tega iz pušice iz kapelice. Kakor je rekla mati od dekleta I., da se je Joško pripeljal vsaki večer z avtom ponjo in družina se je peljala po zabavi. V Svetem Lenuartu v Slov. gor. je plačal celo

Svoji k svojim!

Povsod zahtevamo delavski časopis.

Če kdaj, je posebno danes potrebno, da se tako delavstvo kakor njegovi vodilni krogi prav resno zavedajo gesla »Svoji k svojim!«. Koliko je danes obrtnikov, trgovcev in gostilničarjev, ki so največ odvisni od zaslužka delavstva, se pa tako bojijo vsega, kar je delavskega, kakor hudobca. Če je kje kakšna delavska prireditev, ne morejo priti, ker se jim zdi »pregnati« in se »boje zamere pri boljših krogih. Tak človek ti strašno tarnja o

slabih časih ali ne daj, da bi mu rekel, da naj da za delavski tisk, ali da bi vsaj naročnik postal, ima pa denarja dovolj, da podpira meščansko časopisje. Do tu pri njem kriza še ni segla. Zato bi nič ne škodovalo, če bi pri nas delavci enkrat kriza dosegla to, da bi se v vseh ozirih držali načela »Svoji k svojim!« in zahajali le v tiste lokale, kjer so njih lastniki tudi naročniki delavskega časopisa.

prišlo do tako pomembnih izjav posameznih gospodov občinskih odbornikov, da je vsekakor potrebno, da se jih dotaknemo. Kakor smo že zgoraj omenili, je sodr. Gabrijel odločno nastopil proti redukcijam in zahteval, da se del deficitu v občinskih proračunu krije z drugimi davščinami in sličnimi dohodki, ne pa z zmanjšanjem delavskih mezd. K besedi se je oglasila gosp. dr. Ferenc, ki je nakratko govoril o položaju delavstva ter končno pristavil, da ako mestna občina plača cestne pometake z Din 20.— dnevno, je to še vedno »noble« plača. Želimo, da bi nam gospod doktor podal še kakšen program, po katerem bodo delavci s takšnimi plačami, od katerih pa se jim potem še odtegne prispevek za bolniško blaginjo, davek, fond za brezposelnost itd., lahko dostojno preživljali svoje družine. Omembe vredne so tudi besede gospoda M. Senčarja, kateri nam je pri tej priliki odkril svoje srce.

Povedal nam je, da mestna občina prispeva precejšnjo vsoto za socialne svrhe, čemur seveda ne oporekamo. Zanimal pa je trditve o kritju proračunskega primanjkljaja na račun delavskih mezd, češ, da je to samo gola demagogija. G. Senčar je namreč odločno zatrjeval, da je vsestranska štednja v občinskem gospodarstvu potrebna zaradi amortizacije dolgov in da je občina vsled tega prisiljena reducirati delavske plače. Končno je tudi konstatiral, da se je občina najbolj zadolžila ravno pri adaptaciji poslopij, v katerih stanujejo delavci mestne občine in se mu potem takem dozdeva nekako pravilno, da tudi delavstvo s svojimi plačami pripomore h kritju primanjkljaja. Kolikor nam je znano, je precej dolgovi, ki niso nastali zaradi delavskih potreb. Za stanovanja pa delavstvo itak plačuje primerno odškodnino in še s to so nekateri v zaostanku, ker je ne zmorejo; kaj bo šele pozneje, ko bodo znižane plače in povišani na emninski dinarji? Govor g. Senčarja je izzval na galeriji, kjer je bilo zbrano precejšnje število delavstva, razburjenje.

Lahko bi še omenili marsikaj; ker pa nam prostor ne dopušča, smo omenili samo važnejše stvari in to samo v toliko, v kolikor se tičejo delavstva. Delavstvu pa toplo priporočamo, da se redno udeležuje javnih sej občinskega sveta, da bo tako na lastna ušesa slišalo, kako nastopajo nekateri gospodje. Vendar nas pa to ne bo oviralo, če so nekateri gospodje z marksisti nezadovoljni, mi ostanemo to, kar smo, pa tudi se bomo še naprej borili za to, da se bo naš glas v občini in državi slišal in upošteval.

Študenti pri Mariboru

Delavsko pevsko društvo »Enakost« priredi Silvestrov večer, ki se bo vršil v dvorani g. Špureja. Spored zelo pester. Pridite polnoštevilo.

Pobrezje pri Mariboru

Delavsko kolesarsko društvo priredi v nedeljo, dne 3. decembra v gostilni Motl (Balon) svoj Silvestrov večer. Godba Sikipaki. Začetek ob 19. (7.) uri. Vstopnina prosta.

Dobrunje.

»Svoboda« Dobrunje vabi na silvestrovanje, ki se bo vršilo v gostilniških lokalih g. Cirila Gašperina (na Friškovcu) v Zadvoru 50. — R.

Šoštanj

Občni zbor »Cankarja«. V nedeljo, dne 17. t. m. je imel Del. pevski zbor »Cankar« svoj občni zbor, na katerem so bili izvoljeni sledeči sodrugi pevci: Predsednik Kisek Jos., namestnik Cvenk Franc, tajnik Koradej Anton, blaginjak Melanšek Iv., namestnik Pirečnik Iv. Pregledniki računov: Drev Anton in Pirečnik Anton. Arhivar Donko Jos. in Kovač Franc. Pri zadnji točki dnevnega reda je bil sklenjen pristop k »Svobod« s 1. januarjem 1934. Vaje je prevzel g. Macarol Rudolf. Vadijo se bo dvakrat tedensko, in sicer v torek in petek ob 7. uri zvečer v Zad. domu. Najbolj razveseljivo pa je, da je g. pevovodja odškodnino za pevske vaje odvrnil. Nikdar za denar, je njegovo geslo, z idealnim delom bomo napravili močnem delavski zbor. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. Ob zaključku občnega zbora so pevci stajali zapeli »Delavski pozdrav« ter »Dani se«. — Družnost!

Črna.

Tukajšnje lesnoindustrijsko podjetje grofa Vincenca Thurna v Mušeniku je pretekli teden na vratih žage nalepilo razglas, da radi pomanjkanja dela znižuje mezde za 20 do 40 odstotkov. Takoj drugi dan pa je bil nalepljen drugi razglas, da imajo delavci naslednji teden brezplačen dopust, z izjemo onih, ki so zaposleni pri popravilih. Razmere pri tem podjetju so pod vsako kritiko, in bi lahko še marsikaj podčrtali, toda za danes se vzdržimo vsakega komentarja in priporočamo delavcem, žagarjem, da si ustanovijo strokovno organizacijo, kakšno so svojčas že imeli, kajti v organizaciji je moč! Dvignite se končno iz večletnega spanja, saj imate jasen dokaz, koliko ste pridobili v svoji brezbriznosti. Poleg tega pa ste gotovo v tej svoji brezbriznosti doživeli razočaranje, kar vam bo mogoče v bodoče gotovo dobrodošlo pri vašem delovanju za organizacijo. Opazovalec.

Tukajšnja podružnica »Svobode« bo priredila v soboto, dne 30. decembra 1933 ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 31. decembra ob 2. uri popoldne (na Silvestrovo) v dvorani gostilne Knez v Črni proslavo 15 letnice Cankarjeve smrti. Spored: Nagovor. Socialna drama v devetih slikah »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Med odmori, kakor tudi pred in po prireditvi pa nastopijo društveni tamburaši z izbranimi komadi. Vsi sodrugi, sodružice in somišelniki so vabljeni na to prireditev, da tako na čim lepši način proslavimo to za vse delavstvo važno obletnico. Duh Ivana Cankarja naj živi in se krepi s proletariatom v korist proletariata samega!

Književnost

PRAVKAR JE IZŠLA NOVA KNJIGA: Mihail Zoženko: »Tako se Rusija smeje«. Iz ruščine jo je prevedel Ivan Vuk. Knjiga je zbirka satirično hudomušnih črtic in povesti iz sedanjega življenja v Rusiji. Zoženko je znan kot dober satirik-humorist. Knjiga ima 200 strani in se dobi: Cankarjeva družba, Ljubljana, Poštni predal 290 s poštnino vred za člane Cankarjeve družbe Din 14.—, drugače Din 18.—. Priporočamo.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

pojedino, razlival vino po tleh, da se ni kadil prah za ples.

V gostilni Weber na Pobrezju so se vsi ljudje zgrajali, ker je razlival vino in tri glaže in čaše. Dandanašnji pri tej krizi, je potrošil pri eni zabavi do 1000 Din. Govori pa, da ima 1500 Din na mesec plače, a 70.000 Din da ima v hranilnici. Na vprašanje od dekleta matere, kaj da reče pri sveti spovedi, je rekel, da saj ni neumen, da bi vse to pravil pri spovedi in po prečuti noči je šel tudi k sv. obhajilu in tudi k sv. obhajilu sili dekleta. Nekoč ga je mati tega dekleta vprašala od kod da jemlje denar, v odgovor da poprej, ko pride pušica v roke gu. patru, da je že večina prazna. Razlagal je tudi, da ima mežnar po cele noči neko žensko v sakristiji. Sedaj mu je mati bojda prepovedala vstop v njeno hišo, in je rekel, ako ga izda, da se bo maščeval nad njo. Gotovo pa ga dekle ne bo zapustilo, ker je taki kavalir.

Častiti g. pater prosim preiščite to zadevo, če je vse resnica. Te besede so iz ust matere tega dekleta.

Smilite se nam vsem g. pater, ker imate veliko plačila a Vas izrabljajo in krajejo ničvredneži.

Veleštovanjem Vaš stalni obiskovalec kapelice.

Maribor, 25. nov. 1933.

Hrastnik

Dela brezposelnim in ne podpore! Tako parolo so izdali ob priliki volitev v občino Hrastnik. Dol družena gospoda. Nekaj brezposelnih je nasledlo in glasovalo za to gospodo v dobri veri, da bo ona res skrbela za zaposlitev brezposelnih — saj drugega nam ni potreba kakor pošteno plačanega dela. Danes pa, v najhujši zimi, ni dela, še manj pa kake podpore, tako da se nahajamo v skrajno obupnem položaju. — Sedaj naj pridejo ti gospodje s svojimi izreki, kakor so prišli pri občinskih volitvah. Lansko zimo smo dobili še kako podporo, četudi majhno, letos pa hodimo na občino ali bo kaj podpore ali dela, pa zveš od g. podžupana, da ni ne tega ne drugega. Položaj je danes obupnejši, kakor kdaj poprej. To-liko za danes, kako se

Delavsko zbornico pozivamo, da naj zastavi vse svoje sile, da bo naš kraj dobil primeren del iz banovinskega Bednostnega sklada. — Več brezposelnih.

Trbovlje

Umrli je dne 24. decembra sodr. Šarlah Alojz, rudar. Bil je član Zveze rudarjev Jugoslavije. Da je bil pri svojih sodrugih in pri sodelavcih priljubljen, je pričala številna udeležba pri pogrebu, ki je bil dne 26. decembra 1933 ob 16. uri. Ob odprtem grobu je spregovoril poslovilne besede predsednik ZRJ, podružnice v Trbovljah, sodr. Pliberšek Franc, pevsko društvo je zapelo »Vigred« in Delavska godba je igrala žalostinko. Zapuščala pet deloma nedoraslih otrok. Bodi mu ohranjen spomin!

Obdarovanje rudarskih malčkov. Društvo »Detoljub« v Mariboru je poslalo trboveljskim rudarskim otrokom raznovrstne okraske za božično drevo in lične igračke, ki so jih izdelali otroci »Detoluba«, katerih so bili rudarski malčki izredno veseli. Rudarskim delavskim otrokom se je tudi vedalo, da jim to pošiljajo bratci in sestrice. delavski otroci iz Maribora. Rudarski otroci se iskreno zahvaljujejo za obdarovanje in v duhu podajajo vsem tistim ročicam, ki so izdelovale darila, svoje ročice v bratski in sesterski pozdravi! — Trbovlje, dne 27. decembra 1933. — V imenu vseh: Pliberšek Maribor.

Po razizju pretep. Dva dobro znana gospoda, eden iz cementarne in eden od elektro-obrata, sta rajala od sobote, dne 16. t. m. do nedelje jutraj. Dokler jima vinske dobrote niso pokvarile prijateljstva, sta se dobro razumela. Okrog pete ure jutraj sta se na cesti začela odfejavati s priimki, ki jih navadno rabi rudar, kadar je sila togoten. Menda pa so bili besedni izrazi še premalo učinkoviti, ker sta se začela obdelovati še s pestmi. Borba je bila huda in kratka, tako da je eden kmalu zapustil bojišče brez čednice. Končno si je še moral vzeti dopust, ker menda njegov obraz ni podoben belemu Evropejcu. Gospoda raja, delavec strada.

Zagorje ob Savi

Druha občinska seja. V sredo, dne 20. decembra 1933 se je vršila druga seja občinskega odbora. Dnevni red je bil zelo obširen. Zato je pa tudi seja trajala od 14. do 19. ure. Spor med večinskim klubom in opozicijo je nastal predvsem radi tega, ker je večinski klub predlagal sprejetje dvanajstin za prvo tromesečje prihodnjega leta, ni pa hotel tudi objasniti izdatkov predvsem osebnega značaja. Na to so bile dvanajstine izglasovane z večino proti glasovom opozicije. Precej kritična je postala debata pri vprašanju nagrad veroučiteljem. Večinski klub je vztrajal na stališču, da se te nagrade ertajo in jih je tudi črtal. Značilno pri tem za gotove odbornike večinskega kluba je to, da so na tej seji glasovali proti »skatehetskimi« nagradam, a ko je v cerkvi g. župnik priporočal vernikom, da naj kaj več darujejo zato, ker se občina brani v ta namen prispevati, so bili med prvimi, ki so hoteli darovati največ. Pa niso menda tega napravili radi slabe vesti. Gospodje, v prihodnje več možatost! Nova občinska uprava je predložila odboru v odobrenje novi pravilnik o vodarini. Ta pravilnik je bil zopet sprejet z večino glasov. Vendar upamo, da bo po iznešenih

resnih ugovorih, posebno od strani kluba liste s. M. Čobala, še precej izpremenjen, če bo hotela večina v občinskem zastopu upoštevati tudi socialni položaj svojih občanov.

»Svoboda« priredi Cankarjevo proslavo v nedeljo, dne 31. decembra 1933 ob pol 8. uri zvečer v dvorani Zadrúžnega doma na Lokah. Spored: 1. Alegorična slika s petjem in godbo. 2. Predavanje o Ivanu Cankarju. 3. Mladinske deklamacije. 4. Peta slika »Hlapec Jernej«. 5. Dramski prizor »Čakaj, jaz rastem«. 6. Vesela igra s petjem v dveh dejanjih in eno spremembo »Dva Pavla«. 7. Nastop pevskega zbora »Svoboda«. Pri celotni proslavi sodeluje orkester. Vstopnina 6, 5 in 4 Din. Sodrugi in sodružice, napolnite dvorano, da bomo čim lepše proslavili spomin 15 letnice Cankarjeve smrti. — Na svidenje na Silvestrov večer!

Jesenice

Osebnost. Na mesto pok. s. Antona Zugwitza je bil izvoljen za poslovodjo plošne gospodarske in konzumne zadruge za Gorenjsko, r. z. z. o. z. na Jesenicah dosedanjí tajnik zadruge s. Kristan Cvetko, za blaginjaka pa član načelstva s. Rainer Jakob, tov. vratar. Pri Splošni hranilnici in posojilnici za Jesenice in okolico, r. z. z. o. z. na Jesenicah pa vrši — kakor smo že poročali — posle začasni predsednik te zadruge z. Šega Ivan, šolski upr. v pok., blaginjske posle pa vrši član načelstva in blaginjak Saveza metalških radnika Jugoslavije, podr. Jesenice s. Ažman. Toliko na znanje vsem v svrhu ravnanja in da ne bo nesporazumov. — Načelstvo Splošne gospodarske in konzumne zadruge za Gorenjsko, r. z. z. o. z. in Splošna hranilnica in posojilnica za Jesenice in okolico, r. z. z. o. z. na Jesenicah.

Vsem članom Stana in doma. Odsek Stana in doma Splošne gospodarske in konzumne zadruge za Gorenjsko, r. z. z. o. z. na Jesenicah vodi s. Ažman Karl. Zaradi njegove preobloženosti z delom pa sporočamo, da ima v tem svojstvu poslovne ure vsak petek in soboto od pol 7. do pol 8. ure zvečer ter da ne bo izven teh poslovnih ur dajal nikomur nikakih informacij. Pojasnila v upravnem oziru pa daje zadružna pisarna ob poslovnih urah.

Slovo g. Viljana. Pred nekaj dnevi se je poslovil od Kranjske industrijske družbe g. Josip Vilfan, blaginjak KID, ker je stopil v pokoj. G. Vilfan je bil celih 62 let v službi Kranjske industrijske družbe in je zapustil službo 80 let star. Bil je tip namščencev stare šole, ki so za svoje gospodarije goreli z dušo in s telesom, sebe pa sploh niso poznali. Tako n. pr. Vilfan v vsej svoji dobi ni izrazil niti enega dneva dopusta, ki ga pa seveda tudi ni dobil plačane, ker ga družba nikomur ne plačuje. Nekoč je izračunal, da je tako daroval družbi 3 leta in 8 mesecev svojega življenja, ki bi jih lahko porabil sicer zase in imel kljub temu plačane. Taki ljudje starega kova so morda za meščanske liste »junaki dela«, vzor delavcem in nameščencem pa nikakor ne morejo biti, saj pritiče vsakemu svoje. Želeli bi pa, da g. Vilfan, ki je še samec, vsaj zdaj počiva daljšo dobo, proč od svoje hlagajne. — Njegov naslednik bo menda dosedanjí kontrolor g. Cvetko.

Lesce

Tukajšnja podružnica »Svobode« je priredila dne 17. in 26. decembra 1933 predavanje: Nastanek in razvoj življenja ter o petroleju. Predaval je sodr. Janko Torkar v našo vsestransko zadovoljnost. Vse-liko se tega napredka v naši »Svobod«, le žal, da se naše delavstvo premalo zanima za izobrazbo, ki je pa jako potrebna. Tudi staremu letu hočemo kot proletarci dati slovo in storiti obljubo, da bomo v Novem letu še več podvzeli za delavsko izobrazbo, v ta namen bomo priredili na Silvestrovo ob 8. uri zvečer pri Katrineku družabni večer, na katerem bomo nudili vsem, ki bodo prišli k nam, mnogo zabave. Dne 7. jan. 1934 se bo vršilo zopet predavanje, in sicer ob 6. uri zvečer. Tudi »Rdeče rože« študiramo in upamo, da jih bomo koncem januarja uprizorili. Pozdravljeni in dobrodošli v naši sredi vsi, ki imajo voljo, da nam pomagajo! — Družnost!

Ptuj

Na javni občinski seji dne 22. decembra 1933 je bil ponovno v razpravi občinski proračun za leto 1934, ki je bil končno tudi sprejet brez kakih pomembnejših ugovorov, z izjemo ugovora sodr. Gabrijela, kateri je govoril proti redukciji delavskih plač in treh delavcev. Pri tej važni debati je pa

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanecm tužno vest, da je naša ljubljena soproga, zlata mama, stara mama in tašča

Pavla Malovrh

dne 22. decembra ob pol 23. uri, v 51. letu starosti mirno zaspala.

Zemeljski ostanki so bili prepeljani iz Ljubljane v Hrastnik in položeni v nedeljo, 24. decembra ob 16. uri k večnemu počitku.

HRASTNIK, ZAGORJE, LJUBLJANA

Zalujoči:

Karl Malovrh, soprog

Karl, Pavla in Viktor, sinova in hčer

Jakobina, snaha, Stanko, zet, vnuki in vnukinje

ter ostalo sorodstvo

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

FRANJO BENETEK manufakturna trgovina Hrastnik	PETER BAUERHAIM splošno mizarstvo Hrastnik	TRGOVSKI NAMEŠČENCI KONZUMNEGA DRUŠTVA RUDARJEV Hrastnik
LOGER ALOJZ mesarija in gostilna Hrastnik	RUDARSKA GODBA NA PIHALA Hrastnik	
ALOJZ ŠTRAUS trgovina z mešanim blagom Hrastnik	J. LUKMAR valčni mlin Hrastnik	KONZUMNO DRUŠTVO RUDARJEV Hrastnik
RAJAR JOSIP brivec Hrastnik	Vsem svojim odjemalcem želimo najsrečnejše Novo leto in se priporočamo DRAGO RODEJ manufakturna trgovina Hrastnik	R. AVSENAK gostilna v Konz. društvu rudarjev Hrastnik
USLUŽBENCI PARNE PEKARNE KONZUMNEGA DRUŠTVA RUDARJEV Hrastnik		

Delavci! Nameščenci!

Tudi Vaše zobe bo treba zdraviti in
plombirati, zato se zglasite v

zobnem ateljeju E.G. Hoppe

drž. diplom. dentist v Celju, Cankarjeva ul. 11/I
nasproti pošte. — Proti izkazilu 10% popusta

**Kupujte svoje
potrebščine
pri naših
inseren-
tih.**

PERJE

sivo, čehano, kg 25.—
Polpuh beli, kg 95.—
Puh sivi, kg 100.—
Puh beli, najfinejši kg 220.—
vse kemično čiščeno!

**Eksportna hiša
„Luna“, Maribor**

Usnjate rokavice v veliki izbiri
tu in inozemske nogavice po
nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki
Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, proje Gosposka 9.

Konzumno društvo Hrastnik

sporoča vsem svojim članom in prijateljem,
da je v petek, dne 22. decembra ob pol
23. uri zvečer v muke polnih bolečinah
preminula naša zvesta zadrugarica

PAULA MALOVRH

soproga načelnika Konzumnega društva

K zaslužnem, vendar prezgodnjem počitku
smo spremili ženo dela v nedeljo, dne
24. decembra ob 4. uri popoldne izpred
delavskega doma na pokopališče na Dolu.

Ohranimo ji časten spomin in zahvalo!

Načelstvo in nadzorstvo
Konzumnega društva Hrastnik

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim odjemalcem
najsrečnejše

TIVAR

OBLEKE

PRISTOPAJTE K ZADRUGI
„DELAVSKI DOM“
trgovina z mešanim blagom
Maribor, Frankopanova ulica 1.

Nalagajte svoje prihranke v Štajerski hranilnici!

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnе v Mariboru. - Telefon štey. 2324.

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

FRANJO ŠOPER deželni pridelki Hrastnik	ŽNITEK IVANKA poslovodkinja v gostilni Splošne gospodarske in konzumne zadruge za Gorenjsko na Slov. Javorniku (pri Konjiču) se priporoča	BENEDIKT ŠULIGOJ pekovski mojster Toplice Zagorje
MILOŠ HERCOG avtopodietje Hrastnik	RANT ZDRAVKO trafikant pri kino »Radio«, oz. Delav. domu Cankarjeva cesta 1 Jesenice	KARL WEITZL mesar Glavni trg Maribor
BOHINC FILIP stroj. mizarstvo Hrastnik	VINKO MENDUSIČ gostilničar Zagorje	ALOJZ ČUČEK mesar Glavni trg Maribor
ERZEN FRANC gostilna Hrastnik	JAKOB KOS gostilničar Dolenja vas Zagorje	M. BERDAJS trgovina z mešanim blagom in semeni Trg svobode 1 Maribor
KAROL SENICA mesarija Hrastnik	VINKO ČEBIN gostilničar Kisovec Zagorje	VILKO BLATNIK izdelovanje vsakovrstnih čevljev Gosposka ulica 1 Maribor
KAROL LOGER gostilna Hrastnik	FRANC ROZINA pekovski mojster Loke Zagorje	»BERNYT« izdelovanje kemičnih teh. preparatov in trg. s teh. izdelki Werner Bernhard Vrazova ulica 3 Maribor
SLAVKO BIRTIČ gostilna in mesarija Hrastnik	LEOPOLD DOLANC mesar Zagorje	FRANC NOVAK trgovina s pohištvo in tapetništvo Maribor Koroška cesta 8 Vetrinjska 7
REBOV FRANC čevljarstvo Hrastnik		R. PRATTES elektro-mehanična delavnica Aleksandrova cesta 33 Maribor
DRAGO LISAR brivski in frizerski salon Hrastnik		MARIJA JAN. modistinja Stolna ulica 2 Maribor
PAUL BAUERHEIM trgovina z mešanim blagom Hrastnik	Splošno konzumno društvo »POSAVJE« Zagorje ob Savi	PAVEL HERICKO lončar in izdelovatelj peči Tattenbachova ulica 6 Maribor
KAVČIČ ZDRAVKO krojaštvo Krekov trg 3 Jesenice		DELAVSKA PEKARNA r. z. z. o. z. Tržaška cesta Maribor
Splošna hranilnica in posojilnica za Jesenice in okolico r. z. z. o. z. Delavski dom Jesenice-Fužine (Sava) sprejema hranilne vloge po najugodnejši ob- restni meri	JANKO INO mesar Zagorje	FRANC REICHER modni atelje Tržaška cesta 18 Maribor
Splošna gospodarska in konzumna za- druška za Gorenjsko r. z. z. o. z. na Jesenicah želi vsem svojim članom in nameščencem od- dajališče, restavracij in kina, kupovalcem v svojih združnih oddajališčih, obiskovalcem gostiln in kina, vsem sodelavcem, hranilcem in poslovnim prijateljem mnogo SOLIDARNO- STI, ZAVEDNOSTI in ZADRUŽNEGA DU- HA tudi pri delu v NOVEM LETU. Le na ta način bomo v ZDRUŽENJU imeli MOČ in do- segli USPEHE. Za moč nam jamčijo naša združna oddaja- lišča, ki so: na Savi, Jesenicah, Borovljah, Ko- roški Beli, Dobravi, v Sp. Gorjah in Mojstrani; restavraciji, obovalnice, tujske sobe, zadr- dvorani na Jesenicah-Fužinah (Savi) v De- lavskem domu (Cankarjeva 3) nasproti tovarne in na Slov. Javorniku (pri Konjiču) nasproti tovarne in kino »RADIO«, edini kinemato- graf na Jesenicah in okolici z najmodernejšo zvočno aparaturo. Najboljši, najizbranejši filmi. Nadzorstvo Načelstvo	KOŠENINA MELHIOR gostilničar Zagorje	JUSTIN GUSTINCIČ mehanična delavnica Tattenbachova ulica 14 Maribor
	STEFAN KOŠIR mesar Zagorje	RUDOLF KALLE mehaničar Slovenska ulica 6 Maribor
	FRANC VIPAVC krojač Toplice Zagorje	Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru reg. zadruga z omejeno zavezo
	JOŽE KOŠIR mesar Toplice Zagorje	

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

Jakob Lah modna trgovina in konfekcija Glavni trg 2 Maribor	Kavarna „Central“ Ida Stickler Gosposka ulica Maribor	PIVOVARNA IN ŽGANJARNA Jos. Tscheligi Koroška cesta 2 Maribor
JULIO MEINL uvoz kave in čaja Gosposka ulica 7 Maribor Kralja Petra cesta Celje Panonska ulica 3 Ptuj	RAJMUND PERKO trgovina z mešanim blagom, velezaloga sira in salame, ugodni nakup delikatesne robe Magdalenska ulica 15 Maribor	SREČKO PIHLAR trgovina z manufakturo Gosposka ulica 5 Maribor
MAKS PSCHUNDER urar in optik Frankopanova 25 Maribor	ANKA AUER trgovina s klobuki, čepicami in copatami Vetrinjska ulica 5 Maribor	FELIKS SKRABL manufakturna trgovina Gosposka ulica 11 Maribor
ALBIN BIZJAK čevlarski mojster Kralja Petra trg 9 Maribor	A. PODLISSNIG velezaloga papirja Badlova ulica 16 Maribor	MAKS PUCHER modna trgovina, perilo, pletenine itd. Gosposka ulica 19 Maribor
BRANKO SUČEVIC zaloga mineralnih olj in kemikalij Slovenska ulica 8 Maribor	FRANC GOVEDIČ čevlarski mojster Frankopanova 10 Maribor	ANDREJ HALBWIDL hotel »Stara pivovarna« Jurčičeva ulica Maribor
MARIJA LIGOFSKY trg. špecerije, galanterije, kuh. posode in porcelana Državna cesta 24 Maribor	SREČKO KRIŠTOF čevlarski mojster Frankopanova 1 Maribor	DRAGO ROSINA galanterija na veliko in drobno Vetrinjska ulica 26 Maribor
PAVLA JANČER hotel »Pri zamorcu« Gosposka ulica Maribor	Zaloga in zastopstvo premožokopne družbe »STANOVSKO« Kopališka ulica 20 Maribor	IVAN TRPIN manufakturna trgovina Vetrinjska ulica 15 Maribor
JULIJ CRIPPA delikatesna trgovina Slovenska ulica Maribor	RUDOLF NOVAK stavbeno in pohištveno mizarstvo, izdelovanje parketov Krekova ulica 8 Maribor	ANTON PAŠ modna trgovina Slovenska ulica 4 Maribor
JOSIP ŠINIGOJ delikatesna trgovina Aleksandrova cesta 18 Maribor	ALBERT ECCARIUS urar in optik Slomškov trg 5 Maribor	MARKO ROSNER velegrgovina z manufakturnim blagom Slovenska ulica 13 Maribor
INŽ. ARH. JELENEC & INŽ. ŠLAJMER gradbeno podjetje in tehnična pisarna družba z o. z. Vrazova ul. 11 Telefon 2212 Maribor	MARA KUMŠE modna trgovina Stolna ulica 1 Maribor	Eksportna hiša »LUNA« lastnik A. Pristernik Aleksandrova cesta 19 Maribor
JOSIP KLIMA trgovina z mešanim blagom Frankopanova 31 Maribor	ERNEST GERT svečar in medicar Gosposka ulica 13 Maribor	Ljudska tiskarna Sodna ulica 20 Maribor
GRAJSKA KLET Grga Basletić Grajski trg Maribor	DELAVSKI DOM r. z. z o. z. trgovina z mešanim blagom Frankopanova 1 Maribor	VRANEŠIČ JOŽE brivec Trbovlje
ALFRED MARINI avtodelavnica Tržaška cesta 16 Maribor	FRANC KORMAN trgovina z galanterijskim blagom Gosposka ul. 3 Maribor	SITTER KLOTILDA restavracija Trbovlje
Jakob Perhavec tovarna likerjev, desertnih vin in sirupa Gosposka ulica 9 Maribor	„Karo“-čevlji DELAVSKI DOM MARIBOR Koroška cesta 19 Gosposka ulica 13	ŠVAGELJ ANTONIN dekoracijski in sobni slikar Trbovlje
		HRIBAR MATIJA splošno mizarstvo Trbovlje

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

Zvočni kino „SVOBODA“ Delavski dom (centralna kurjava) Don Quichotte, Eskadra smeti, Plavolasa Venera, V znamenju križa, Kavalkada, Kralj cigánov Trbovlje	USLUŽBENCI Delavskega doma prodajalna »Terezija« Trbovlje	Junger Ludvig prekajevalnica Prešernova ulica Celje
	GOLOB IVAN mesar Trbovlje	LOIBNER KARL delikatesa — specerija Celje
TERŽAN IVANKA in IVAN gostilna Delavski dom Trbovlje	KOCJAN JOSIP parna pekarna Trbovlje	ANTON FAZARINC specerijska trgovina Kralja Petra cesta Celje
ZALOKAR NEŽA in MARKO gostilna Delavski dom »Terezija« Trbovlje	ROVŠNIK IVAN splošno čevljarstvo Trbovlje	GAMS DRAGO mehanična delavnica Prešernova 16 in Mariborska 16 Celje
BREGAR SLAVKO skladiščnik Delavski dom Trbovlje	VARGA JOŽE parna pekarna Trbovlje	I. JELLENZ podružnica Slovenjgradec Celje
Delavska telovadna in kulturna zveza »SVOBODA« Trbovlje	BERGER IVAN čevljarstvo in prodaja usnja Trbovlje	BRATA ŠUMER manufakturna trgovina Prešernova ulica 15 Celje
Zveza rudarjev Jugoslavije PODRUŽNICA TRBOVLJE Trbovlje	KAČNIK IVAN avto-podjetje Trbovlje	BIZJAK IVAN brivec Spodnja Hudinja Celje
KLENOVŠEK JAKOB radio in elektro-podjetje Trbovlje	MALGAJ ANTON splošno čevljarstvo Trbovlje	RAVNIKAR IVAN specerijska trgovina Kralja Petra cesta Celje
VOZELJ SLAVKO brivec Loke 335 Trbovlje	Kavarna »EVROPA« lastnica ga. Helena Krušič Celje	KOŠTOMAJ JOSIP čevljarstvo Gaberje Celje
PAVLENC ANTON mizar za stavbe in pohištvo Trbovlje	GRUDNIK VILI slikarstvo Gaberje Celje	Hotel »UNION« restavratorka Celje
FLACH FRANC splošno čevljarstvo Trbovlje	P. MATKOVIČ veletrgovina z vinom Gosposka ulica Celje	I. OBERŽAN pekarna Zavodna Celje
VOZELJ JOSIP trgovina z mešanim blagom Trbovlje	ŠTIBELJ DOMINIK mizarski mojster Gaberje, Tovarniška ulica 10 Celje	ŠMIGOVEC IVAN mehanično podjetje Kralja Petra cesta 45 Celje
Stavbena, konzumna in gostilniška zadruga »Delavski dom« Trbovlje	JOSIP PLEVČAK čevljarski mojster Kralja Petra cesta 28 Celje	FRIDERIK VIDIC trgovina z modnim, manufakturnim, konfekcijskim in galanterijskim blagom Kralja Petra cesta 23, Vodnikova ulica - Celje
	KAVARNA »EVROPA« lastnica gosp. Helena Krušič Celje	Prva celjska »Kristalija« Prešernova ulica Celje
	Jos. Krell Kralja Petra cesta 8 Celje	

Srečno in veselo Novo leto

žele cenjenim odjemalcem, naročnikom
kakor tudi vsem znancem sledeče tvrdke:

DELAVSKA PEKARNA P. Z. Z. O. Z. Gaberje, podružnica mariborska cesta Celje	KOVAČ JAKOB krojaški mojster Razlagova ulica 6 Celje	A. M. BALDASIN tovarna sodavice in pokalic Gaberje Celje
REDNAK ŠTEFAN trgovina z mešanim blagom Teharje pri Celju	KRAJEC JERNEJ gostilna »Amerika« Sp. Hudinja Celje	KNAFLIČ ANGELA gostilna pri »Angelj« Prešernova ulica Celje
BAŠTEVC ANTON restavracija pri »Cinkarni« Celje	OBLAK HEINRICH mehanik se priporoča vsemu delavstvu Ozka ulica Celje	JAKŠE FRANJO frizer za dame in gospode gostilna »Amerika« Sp. Hudinja Celje
KRAJNC FRANC frizerski salon za dame in gospode, podružnica Mariborska cesta gostil Svetel Celje-Gaberje	KUNŠEK FRANJO fotograf Cankarjeva ulica 9 Celje	GOŘENJAK JOSIP gostilna Kralja Petra cesta pri »Jeleni«, mesarija Glavni trg Kralja Petra cesta Celje
HOHNEC ŠTEFAN mesar na trgu Celje	Kemična čistilnica in barvanje TAČEK IVAN Gosposka ulica Celje	Konzumno društvo za Celje in okolico P. Z. Z. O. Z. Celje
SIMON GABRIČ trgovina, agentura in komisijska trgovina z žitom, mlinskimi proizvodi in deželimi pridelki Celje	ŠAJC zajutrkovalnica in točilnica najfinejšega vina Celje	ROZI ZAMPARUTTI delikatesna trgovina in zajutrkovalnica Aleksandrova ulica Celje
GRILEC FRANC trgovina z mešanim blagom Lastni dom Gaberje-Celje	FILIP HENRIK poslovedja pri »Batla« Celje	SEMONISEK ANTON brivec Gaberje Celje
ANTON IN TEREZIJA PERMOZER gostilna in mesarija Mariborska cesta Celje	Celjska opekarna »ARISTOS« Ing. Edw. Unger-Ullmann Celje	LESKOVSEK IVO trgovina in mesarija Zavodna Celje
TURK ŠTEFAN mesar Spodnja Hudinja Celje	REBERSAK ANTON restavracija »Zeleni travnik« Celje	JOS. KIRBIŠ parna pekarna, tovarna kvasa in primes. sladkorja Celje
GORJANC FRANCE mesar Spodnja Hudinja Celje	JOSIP KREUH gostilna in mesarija Celje	REBENSCHegg FRANC hotel »Pošta« Celje
M. VERNIK (goprej Otorepac) trgovina z mešanim blagom Gaberje Celje	ESIK MATIJA mesar na Bregu Celje	BUKOVČAN MATIJA brivec se priporoča delavstvu Slomškov trg 6 Celje
HOHNEC VIKTOR restavracija Narodni dom in mesar na trgu Celje	TROFENIK ANTON mesar Gaberje Celje	F. S. LUKAS žganjarna in tovarna likerjev Celje
	Knjižarna, umetnine in muzikalije KARL GORIČAR-vdova zaloga papirja in pisalnih potrebščin Celje	